

MALTA

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta ta' l-10 ta' Lulju, 2015

Citazzjoni Numru. 192/2007

A B

-vs-

C B

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentata mill-attriċi fit-3 ta' Mejju 2007 li permezz tiegħu gie premiss:

1. Illi l-kontendenti ilhom miżżewġin mill-1961 u t-tfal kollha llum huma maggorenni;
2. Illi l-hajja ta' bejn il-kontendenti m'għadhiex aktar possibbli minħabba raġunijiet gravi imputabbli lill-intimat, u senjatament adulterju, sevizzi, theddid u ngurji gravi tant li l-

esponenti ma felhitx aktar u kellha toħroġ mid-dar għalissa, u tinsab awtorizzata bid-digriet ___/___ (ittra ___/___);

Għaldaqshekk l-esponenti titlob bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti jogħgobha:

1. Tiddikkjara l-firda personali bejn il-kontendenti u dan minhabba raġunijiet imputabbli lill-intimat;
2. Tiffissa retta alimentari xierqa għaliha;
3. Tittermina l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet kontendenti, tillikwidaha, u taqsamha wara li jkunu komminati kontra l-intimat il-provvedimenti tal-art. 48 u 51 tal-Kap 16.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat imharrek minn issa in subizzjoni.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut ipprezentata fl-4 ta' Ottubru 2007 li permezz tagħha gie eċċepit:

1. Illi l-esponenti jaqbel ma' l-ewwel talba attriċi, madankollu mhux minhabba raġunijiet imputabbli lill-izda lill-martu l-attriċi.
2. Illi t-tieni talba attriċi għandha tiġi miċhuda *stante* li l-istess attriċi ddekadiet milli titlob manteniment minn żewġha l-esponenti *stante* adulterju u sevizzi.
3. Illi t-tielet talba attriċi għandha tintlaqa' madankollu l-ebda sanzjonijiet ma għandhom jiġu kontemplati kontra l-konvenut *stante* illi huwa ma jahtix għas-separazzjoni.

Bl-ispejjeż kontra l-attriċi.

Rat l-affidavits preżentati mill-partijiet fosthom tal-istess partijiet;

Rat id-digrieti tagħha li permezz tagħhom ġew nominati l-Avukati Dottor Barbara O'Brien u Nadya Vella bħala Assistenti Ġudizzjarji biex jisinghu l-provi;

Rat ukoll il-verbali tas-seduti li saru quddiem l-Avukati msemmija;

Rat il-verbal tas-seduta tal-24 ta' April 2015 li permezz tiegħu l-kawża thalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi kif ġja' ngħad l-attriċi qed titlob is-separazzjoni mingħand żewġha l-konvenut għas-soliti raġunijiet; il-konvenut da parti tiegħu jaqbel li għandha tiġi pronunzjata s-separazzjoni iżda għal raġunijiet imputabbli lill-attriċi. Il-kawża naturalment kienet kontestata hafna u l-Qorti setgħet tara li l-partijiet irrispondew lil xulxin dwar l-allegazzjonijiet li għamlu fil-konfront ta' xulxin. Il-Qorti għalhekk se tittratta l-vertenzi f'paragrafi għalihom.

TORT

Illi kif ġja' ngħad il-partijiet iwahhlu f'xulxin għat-tifrik taż-żwieġ. Biex il-Qorti tagħti idea ta' x'wassel għat-tifrik taż-żwieġ se tirriproduċi l-affidavits tal-partijiet preżentati fi stadju bikri tal-kawża.

Illi l-**attriċi** (a fol 28) qalet illi dejjem ġiet maltrattata minn żewġha anke meta kienet tqila; ammettiet li xi snin ilu kellha relazzjoni ma' raġel ieħor u l-konvenut kien hafrilha imma wara ftit l-affarijiet reġgħu marru għall-aġar. Esebiet xi ċertifikati li juru rapport u li kellha xi griehi.

Illi l-**konvenut** esebixxa affidavit aktar fit-tul fejn qal illi:

“L-inkwiet bejnietna beda fis-sena 1998. Darba ġara li t-tifla tagħna E kienet qed tiegħu drink magħna u harghet tiżfen ma' D li ġja' kellha idea illi dan D kien qiegħed joħroġ m'ommha u marret

il-mara tiegħi fuqha u qaltilha 'Ha niżfen jien!' It-tifla ndunat x'kien qiegħed jġgri bejn il-mara tiegħi u dan D mill-ħarsa li tatha ommha stess. Izda binti E qatt ma qaltli xejn biex ma gġellidniex u kienet hi li rranġatna bejnietna l-ewwel darba li gġilidna. Wara dan l-incident meta wasalna d-dar il-mara qabdet argument miegħi għax qaltli li ħarist lejn waħda. Kienet tghir u kienet iffissatta lejn min inħares u lil min nitbissem. Dak li kienet tagħmel hi kienet tipprowa tagħtih lili. Kienet tipprowa titfa' dnuha fuqi. Bdiet tiġġieled miegħi u faqqgħetli n-nuċċali f'għajnejja. Jien inżilt l-ispizerija fis-sagħtejn ta' fil-ghodu u t-tabib bagħatni nagħmel rapport l-għassa qabel jagħmilli l-vista.

F'dan l-istess żmien daħlet id-dar u kellha kuħħala fuq għajnejha u qalet li laqatha n-neputi F li kellu xi erba' snin. Jien naħseb li kien D għax hu stess kien qalli li kienet qelbithielu ma' wieħed Inġliż u kien irrabja. Dan kien qaluli Joe stess.

Fl-istess żmien kienet tghidli li l-organu sesswali tar-raġel ta' binti G ikbar minn tiegħi. Kienet tghid ħafna kliem f'dan is-sens li mhux xieraq li wieħed jgħidu fuq ir-raġel ta' bintna. Kienet tghidli b'ħalqha stess li kien ikollha relazzjonijiet sesswali ma' sħabi.

Jien qatt ma rfajt idi fuqha. Kienet hi li kienet vjolenti miegħi. It-tbengil li kien ikollha marti kienu jġgu minn raġel ieħor. Mhux jien kont insawwatha. Kont nistaqsiha minn fejn kienu gējjin dawk il-marki u tbegil kollha izda kienet tghidli li ħabtet ma' xi mkien. Il-verita' kienet li kienet toħroġ ma' wieħed li kien jipprostitwiha u kien ukoll isawwatha.

Fil-weekend konna noħroġu ma' xi ħbieb tagħna u darba minnhom bagħat għalija sieħbi D biex ikellimni. Kien is-Sibt u D qalli biex immur għandhom fis-sitta. Kien hemm ħatni miegħi u dan wassalni għand D. Malli dħalt D beda jgħannaqni u jbusni u jibki quddiem martu u wliedu mbaġħad beda jgħid li ddispjaċih talli għamilli. Jien sa dak il-punt lanqas biss kont naf dwar x'hiex kien qiegħed jitkellem. Beda jgħidli 'Ma kontx naf x'raġel int, u kont se nibgħatlek din l-ittra.' Il-mara tiegħu kienet indunat x'kien għaddej

bejn marti u D. Il-mara ta' Joe bdiet tghidli 'Kissritli familja'. Kellha flixxun mimli bl-acidu u qaltli 'Ma tfajtulhiex f'wiccha b'rispett tieghek.' Huma qaluli dwar kif kienet tagħmel sinjal lil D meta jien ma kontx inkun id-dar billi kienet tqiegħed flixxun tal-ilma barra meta jien inkun qiegħed ix-xogħol u mbağħad kient iddaħħlu fid-dar tagħna. D tani l-ittra li kien se jibgħatli u qiegħed nesebixxi vera kopja tagħha ma' dan l-affidavit. (Dok A) Dan kollu ġara fl-1998. Jien bqajt kalm. D qalli li marti kienet toħroġ b'ħafna flus fuqha u li kienet tghidlu fejn naħbi l-flus jien. Il-mara tiegħu bdiet tibki u domna erba' siegħat nitkellmu u huma qaluli dwar ir-relazzjoni li kellha l-mara tiegħi ma' dan D. Jien mort lura d-dar fis-sagħtejn ta' fil-ġhodu.

Meta wasalt id-dar sibt lil mara tistennini u tistaqsini x'qalli D u jien għidtilha tmur torqod. Fil-ġhodu qomt u ma sibthiex hdejjja, inżilt u għidtilha 'Aqbad hwejġek u itlaqli 'l barra minn hawn!' Hi qabdet tibki. Ċaħdet dak kollu li qalli u jien għidtilha li kemm il-mara ta' D, H, u kif ukoll it-tfal tagħhom jistgħu jixhdu. Sa fl-aħħar marti ammettiet u qaltli 'Zommni bħala seftura mgar!' Jien ridtha titlaq u hi telqet tghix mat-tifla tagħna I.

D kien qalli li ġieli refa' jdejh fuqha u għalhekk il-marki li kont nara fuqha naħseb li hu kien għamilhomlha. Meta ltaqgħet miegħu hu qal li l-mara tiegħi kienet qegħdha bil-period u hu qal li kienet ittantatu hi u kellhom relazzjoni sesswali flimkien dak il-ħin stess. Kienet tghidlu li l-ikbar xewqa tagħha kienet li jkollha relazzjoni sesswali miegħi u ma D f'daqqa fl-istess ħin. Kienet tmur taparsi l-quddies u minflok kienet toħroġ mill-bieb ta' wara biex tiltaqa' ma' D.

Jien kont naħdem it-tarzna u kienet iċċempilli mara anonimament u tghidli li hemm il-ħabib id-dar iżda jien ma kontx nagħti każ.

Kienet tagħti lil dawn l-irġiel ċpiepet u ċrieket. Kienet tghidli nwassalha l-baħar u hemm kienet tiltaqa' ma' wieħed Inġliż iżda jien ma kellix idea li kellha relazzjoni ma' dan l-Inġliż ukoll.

Wara l-incident ma' D għamilna madwar tliet xhur mifrudin u binti E li tista' tixhed sfurzatni u nkoraggietni biex naħfer lil mara u jien ħfirtilha u aċċettajtha. Jien mort għaliha għand I. Ġibtha lura biex tghix id-dar u staqsejtha jekk kienx hemm xi raġel iehor u assiguratni li le.

Pero' matul iż-żmien li giet lura tghix miegħi għinni D biex insir naf il-verita'. Sirt naf li kellha relazzjoni ma' wieħed Inġliż, ma' wieħed iswed, ma' wieħed ihaddem in-nisa minn _____ (omissis). Bdew jinkixfu dawn l-affarijiet. Anke hi kienet tammetti dawn l-affarijiet.

Wara dan, ahna għamilna tliet snin oħra ngħixu flimkien iżda ma kontx norqod magħha għax kont nipprendiha u nitqazżiżha wara dan kollu li sirt naf.

Matul dan iż-żmien riedet tiġi bintna I tghix fid-dar tagħna u t-tfal l-oħrajn qaluli li se niżbalja jekk naċċetta dan. Jien iżda hennejt għaliha u aċċettajt. Għidtliha tagħmel sena u mbagħad tiddeċiedi tridx tibqa' iżda hija riedet tirranġa d-dar u giet tghix magħna u rranġat id-dar.

F'dan iż-żmien il-mara kienet toħroġ ħafna u kienet tagħmel granet shaħ barra u tirritorna f'xi l-4:00 p.m. jew il-5:00 p.m. mingħajr ma ssajjarli. Kienet tinħasel, tbiddel u terġa' toħroġ ma' ħabiba tagħha u kienet tiġi lura f'xi nofs il-lejl. Konna naqbd u ħafna argumenti dwar għaliex kienet qieghdha tagħmel hekk u konna ngħajtu u nargumentaw bi għied. Dan ma kienx biżżejjed għax kienet ukoll titla' għalija binti I bl-armi. Darba giet b'sikkina għax ma riditx lit-tifla l-kbira E tiġi għandna. Darb'oħra telgħet għalija bl-imqass u l-aħħar darba giet b'turnavit. Konna niġġieldu.

L-għada fil-għodu l-mara marret għall-pulizija biex iġġibu għalija. Daħlu jkellmuni.

Jien irrakkuntajtlu x'għara fil-għied mat-tifla u li kienet tipprova tattakkani. Kien hemm binti I ħdejja u lill-mara l-pulizija qalilha

biex titlaq u rrakkuntajtlu x'gara u kiteb kollox u dar fuq it-tifla jsaqsiha l-verżjoni tagħha. Hi qaltlu li ma kellhiex xi żżid. Qalilha li f'erba' u għoxrin siegħa kellha titlaq mid-dar tagħna trid jew ma tridx. Lili kienet remitli kollox iżda hi riedet tliet xhur çans biex titlaq. Jien għidtlu jagħtiha xahar biex titlaq pero' bil-kundizzjoni li ma tħarisx lejja u l-pulizija aċċettaw. Pero' avżawni çarament li ma kelli l-ebda dritt inkeċċi lil marti u qaluli ngibilha tabib. Min jaf x'kienet marret tghidilhom fuqi! F'erbat ijiem it-tifla ppakkjat u telqet. Iżda jien ma kontx naf li l-mara ppakkjat biex titlaq ukoll. Qabel telqet il-mara staqsietni nergghux nibdew norqdu flimkien u ngħixu hajja normali ta' miżżewġin. Jien ma aċċettajtx. Għidtilha biex tibqa' d-dar pero' ma norqdux flimkien iżda hi ma riditx u telqet mat-tifla. Dan kollu gara fis-sena 2004 meta giet toqgħod għandna binti I u damet tghix magħna għaxar xhur.

Wara li seħhet din il-ġlieda bejnietna hija bdiet toħroġ ma' raġel iehor, ċertu J. Għall-ewwel bdiet toħroġ miegħu iżda mbagħad bdew ukoll jgħixu flimkien. F'dan iż-żmien bdiet tikri appartament għal rasha bl-iskop li l-gvern jagħtiha r-relief. Kien f'dan iż-żmien li fetħet il-kawża ta' separazzjoni kontrija.

Bhalissa hija qegħdha tghix ma' ċertu K fl-appartament tagħha ta' _____ (omissis). Hi taparsi qegħdha għal rasha iżda fil-verita' qegħdha tghix ma' dan K. Xi tliet xhur ilu mort _____ (omissis) u rajt lilha u lil dan K telgħin fl-appartament fejn joqgħodu. Jiena kont mat-tifla E u mar-raġel tagħha. Jien għajjattilha biex inkellimha, staqsietni xi rrid u jien għidtilha tinzel naqra iżda minflok nizel għalija dan K li hemm magħha. Staqsini xi rrid u meta għidtlu li mhux lili ridt imma lilha u seħħ argument. Ma nizletx tkellimni u dahlet għewwa ma' dan K."

Illi l-Qorti wara li eżaminat sewwa l-atti, jidhrilha li ż-żwieġ tkisser prinċipalment minhabba l-atteggjament tal-partijiet fil-konfront ta' xulxin u li allura kienu hatja ta' ngurji gravi fil-konfront ta' xulxin.

Illi minhabba f'hekk il-partijiet spicċaw jgħixu f' 'sistema costante di vessazione e di disprezzo, di oltraggio e di umiliazioni

che rendono almeno inopportabile l' abitazione e la vita comune'.
 (“**Caterina Agius vs Benedict Agius**” – deċiża mill-Prim Awla fit-13 ta' Ġunju 1967).

Illi għalhekk il-Qorti se taddossa lill-partijiet sehem indaqs f'dan it-tifrik taż-żwieġ.

Illi stabbilit dan ma hemmx lok għal aktar investigazzjoni x'wassal għas-separazzjoni.

KURA U KUSTODJA TAL-MINURI

Illi wlied il-partijiet kienu ġja' maggorenni meta bdiet il-kawża u allura ma hemmx kwistjonijiet legali fir-rigward.

MANTENIMENT

Illi dwar il-manteniment il-Qorti jidhrilha li hemm biżżejjed indizji biex tapplika l-artikolu 48 *et sequitur* tal-Kodiċi Ċivili li jgħidu hekk:

48. (1) *Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 titef –*

(a) *il-jeddijiet imsemmijin fl-artikoli 631, 633, 825, 826 u 827;*

(b) *dak kollu li tkun kisbet mill-parti l-oħra b'donazzjoni bi ħsieb taż-żwieġ, jew waqt iż-żwieġ, jew taħt titolu ieħor gratuwitu;*

(c) *kull jedd ta' parti miż-żwieġ għan-nofs tal-akkwisti illi jkunu saru l-aktar bil-ħidma tal-parti l-oħra wara data stabbilita mill-Qorti bħala d-data meta l-parti għandha tkun kunsidrata li minnha tkun ħatja tal-firda. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu biex jiġi determinat jekk akkwist ikunx sar l-aktar bil-ħidma ta' waħda mill-partijiet fiż-żwieġ, għandhom jitqiesu l-kontributi b'kull mod taż-żewġ partijiet skont l-artikolu 3;*

(d) il-jedd li gġiegħel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ."

Illi l-artikoli 38 u 41 imsemmija f'dan l-artikolu jsemmu adulterju u abbandun rispettivament.

L-Artikoli 51 u 52 jgħidu illi:

- 51.** *Il-firda li ssir minhabba xi waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikolu 40, tista' jkollha l-effetti msemmijin fl-artikolu 48, meta l-Qorti jidhrilha li, taħt iċ-ċirkostanzi tal-każ, għandhom jgħoddu, f'kollox jew f'biċċa, id-dispożizzjonijiet ta' dak l-artikolu.*
- 52.** *Hu mħolli wkoll f'idejn il-Qorti li tiddeċiedi, skont iċ-ċirkostanzi, jekk id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 48 għandhomx jgħoddu, f'kollox jew f'biċċa, għar-raġel u għall-mara, jew għal wieħed jew għall-oħra biss, inkella, m'għandhomx jgħoddu għal hadd minnhom, jekk il-wieħed u l-oħra jkunu htija ta' eġhmil li jagħti lok għal-firda.*

Illi f'din il-kawża l-Qorti kif issemma jidhrilha li l-artikoli relattivi u tiddikjara li l-partijiet iddekadew mid-dritt tal-manteniment fil-konfront ta' xulxin *oltre* d-drittijiet oħra msemmija fl-artikolu 48.

PROPRJETA'

Illi sfortunatament il-partijiet naqsu li jipproduċu provi dwar il-proprjeta' formanti parti mill-komunjoni u hlief għall-provi dwar il-kontijiet bankarji ma ssemma xejn aktar. Ma hux ċar per eżempju jekk id-dar matrimonjali hijiex proprjeta' tal-partijiet jew hijiex mikrija mingħand terzi. Lanqas ma saret l-iċken prova dwar il-mobbli fl-istess dar.

Illi l-Qorti ma tixtieqx tara l-partijiet ikollhom jergħu jifthu proċeduri legali biex jaqsmu l-proprjeta' iżda ma tista' tagħmel xejn aktar hlief tħalli mpregudikata l-kwistjoni tad-dar matrimonjali halli f'każ li din hija proprjeta' tagħhom ikunu jistgħu

jitolbu l-bejgħ tagħha u jaqsmu r-rikavat. Naturalment għandhom jinqasmu f'ishma ndaq̄s il-kontijiet bankarji kollha f' isem il-partijiet.

DEĊIŻJONI

Għaldaqstant għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi:

- 1. Tippronunzja s-separazzjoni bejn il-kontendenti għar-raġunijiet ġja' msemmija;**
- 2. Tiċhad it-tieni talba;**
- 3. Tilqa' t-tielet talba kollha u tordna l-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti billi tordna illi għandhom jinqasmu bejn il-partijiet fi kwoti ugwali bejniethom, kull kont bankarju, polza ta' assikurazzjoni jew investiment ieħor ma' banek jew istituzzjonijiet finanzjarji ohra intestati f'isimhom individwalment jew konguntivament, u anke flus depożitati l-Qorti waqt il-vertenza; id-drittijiet tal-partijiet fuq id-dar matrimonjali _____ (omissis) jibqgħu impregudikati bejn il-partijiet kif imsemmi aktar qabel.**

L-ispejjeż tal-kawża jinqasmu fi kwoti ndaq̄s bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----